

Az ellátó zászlóalj alkalmazása a ho. harctevékenysége anyagi biztosítása végrehajtásában

MN 5232 Hadtáptörzs

A harctevékenység hadtápbiztosítása, ezen belül az anyagi biztosítás megvalósítása komplex, együttes tevékenységet tételez fel, mind a tervezés-szervezés fázisában, mind a végrehajtás megszervezése és irányítása vonatkozásában. E szerteágazó, de szorosan összetartozó feladatot a PK HTPH vezető-irányító, koordináló tevékenységével – más fegyvernemi szolgálatokkal együttműködve kell végrehajtani.

A „VELENCE-II.” feladattal a hadosztály és ezred htp. egységek, alegységek – az eü. alegységek kivételével – egy közös szervezetbe: ellátó zászlóaljba, illetve ellátó századba kerültek összevonásra. Az áttérés utáni időszakban sokan felvetették, hogy mi ebben az új? Az ellátó szervezetek kialakítása elsősorban nem formai, hanem lényeges minőségi változást eredményezett: *a komplex anyagi biztosítás végrehajtására egyszemélyi vezetés alá rendelt komplex szervezetet hoztak létre, amely önállóan képes feladatait megoldani.*

Amennyire egyértelmű volt ez a minőségi változás, annyira nem volt zökkenőmentes az új szervezetre való áttérés. Röviden úgy lehet fogalmazni, hogy a szervezeti-mennyiségi integrációt nem követte a minőségi integráció – elsősorban a tábori sütődék beilleszkedése vonatkozásában.

Az eltelt időszak a kísérletezés, tapasztalatszerzés időszaka volt, amely során lépésről-lépésre előbbre jutottunk úgy az értelmezés, mint a módszerek egységesítése tekintetében. Az ellátó szervezetek rendszerbeállítása során felismertük tennivalóinkat, következetesen fogtunk hozzá a problémás kérdések rendezéséhez. Kiemelt figyelmet fordítottunk az ellátó szervezetek alkalmazására, harcászati és törzsvezetési gyakorlatokon. A hadosztályok saját tapasztalataikra és az előljáró elgondolására támaszkodva önálló tanulmányt dolgoztak ki az ellátó szervezetek alkalmazására. A BÉKE-tevékenység kereteire és módszereire már korábban feladatot szabtuk és kiadtuk az ellátó egységek, alegységek „Béke-vezetési modell”-jét.

Az ellátó szervezetek alkalmazásának kimunkálása az 1974-ben végrehajtott módszertani bemutató előkészítésében, levezetésében és a tapasztalatok általánosításában csúcsondott ki. Jelen tanulmány célja a módszertani bemutató anyagának közreadása az alábbi célokkal:

- egységesíteni az ellő. z. alkalmazásának elvét, munkájának rendjét;
- munkaszervezési módszereket adjunk a htp. szolgálat tisztjei, valamint az ellő. z. parancsnokok, törzsek részére az anyagi biztosítás feladatai végrehajtásának tervezésében, megszervezésében és irányításában.

A tanulmány az alábbi fő kérdéseket vizsgálja:

1. Az ellátó zászlóalj rendeltetése, állománya, funkcionális szervei, ezek feladatai.

2. Az ellátó zászlóalj alkalmazásának, vezetésének rendje.

3. Az ellátó zászlóalj munkájának megszervezése és lefolytatása a különböző ellátási feladatok végrehajtásában.

Amellett, hogy a tárgyalásra kerülő fő kérdések jórészt átfogják az ellátó egység tevékenységének főbb területeit – hangsúlyozottabban csak azokkal a témákkal foglalkozunk, melyek elsősorban igénylik az egységes értelmezést. Az adott témák módszerbeli tárgyalásánál eddigi közös tapasztalatainkra támaszkodunk.

A csapatok harceljárásának tökéletesítése, fegyverzetének és más harci technikai eszközeinek a korszerűsítése, valamint a csapatok szervezeteinek minőségi fejlesztése, a modern hadseregek fontos és állandó feladatát képezi.

A Magyar Néphadsereg folyamatos fejlesztése, a harcckészültség állandó magas szinten való tartása a Varsói Szerződésben vállalt kötelezettségeink alapján, kiemelt feladatunkat képezi. E korszerűsítési folyamat eredményeként térünk át 1973 évben – a „VELENCE” feladat végrehajtásával a hadtáp csapatainknál is az új szervezetekre.

Előjáróink az ellátó szervezetek létrehozásánál alapvetően abból indultak ki, hogy a csapatok hadtápbiztosításán belül az anyagi biztosítás – az ellátás és szállítás – olyan komplex tevékenység, melyben a végrehajtás során a különböző htp. szervek tevékenysége élesen alig határolható el, s munkájukban teljes mértékben és kölcsönösen egymásra vannak utalva.

Az ellátó zászlóalj (századok) a hadosztályok anyagi biztosításának végrehajtására kialakított komplex szervezeti egységek (alegységek).

Az ellátó zászlóalj (század) a csapatok harctevékenysége anyagi biztosításának megvalósítását végző olyan hadtápegység (alegység), melynek sajátossága, hogy szervezetébe foglalja mindazon alegységeket, melyek az anyagi biztosítás komplex feladatai végrehajtására és ezen feladatokkal kapcsolatos biztosító, kiszolgáló tevékenységre szükségesek. Ezen alegységek tevékenységüket egységes elgondolás és követelménytámasztás szerinti vezetéssel, kölcsönös belső együttműködéssel valósítják meg.

Végeredményben azokat a gondjainkat szünteti meg az új szervezet, amelyek mindenki által ismertek. Ilyenek:

- a sokcsatornás bonyolult vezetési;
- a száll. és raktár alegységek elkülönültsége;
- a szükséges harcbiztosító, kiszolgáló erő hiánya;
- egységes háborús felkészítés lazaságai.

Hangsúlyozni szükséges, hogy az ellátó zászlóalj szervezete minőségi változást jelent a régi széttagolt szervezetekkel szemben.

Mint már hangsúlyoztam, nekünk éppen a minőségben új lehetőségeket kell kihasználni. Ez a módszertani bemutató éppen ebben a kérdésben akart előrelépést biztosítani. A korábbival szemben:

- a vezető állomány összetétele a PKH és a hadművelleti tiszt beállításával kedvezőbb;

- a biztosító alegységek a vsf. raj, a híradó és a ku. kom. szakasz újszerű rendszeresítése lényegesen megalapozottabbá teszi ez irányokban végzendő feladatokat;

- a diszpécser szolgálat kiszélesítése biztosítja a vezetés folyamatosságát, az ellenőrzési, irányítási feladatok szervezetségét, a különböző alegységek összehangolt tevékenységét, az esetenkénti gyors operatív beavatkozás végrehajtását;

- a TS szervezeti beépítése megteremti az élelemellátáshoz szükséges erők és eszközök centralizált irányításának feltételeit;

- a Kat. Ker. Bolt rendszeresítése megoldja a csapatok ez irányú szükségletei közvetlen kielégítését, teljeskörűvé válik így az ellátótevékenység az alárendeltek felé.

1. Az ellátó zászlóalj rendeltetése, állománya, funkcionális szervei, ezek feladatai

Az ellátó zászlóalj *alaprendeltetése*: a csapatok által felhasznált anyagi eszközök folyamatos utánpótlása; a beérkező, vagy az előljárónál vételezendő anyagi készletek átvétele, tárolása, nyilvántartása, átadásra való előkészítése; után- és hátraszállítások (sebesült kiürítések) előkészítése és végrehajtása; a hadosztály naponkénti kenyérszükségletének előállítás; valamint az anyagok átadásával, átvételével és csoportosításával kapcsolatos rakodási munkálatok biztosítása.

Az ellátó zászlóalj így rendeltetésének megfelelően képes folyamatosan napi egy-kétszeri áttelepítéssel - követni az ellátandó csapatokat; bármely helyzetben - különböző harctevénységek, évszakok, napszakok, sajátos időjárási és terepviszonyok között - a kellő időben és helyen, a szükséges mennyiségben biztosítani a csapatok anyagellátását.

Szervezete és állomány képessé teszi: az anyagok várható felhasználás szerinti csoportosítására; szükségyszerű és váratlan anyag- és szállítóeszköz manőverek végrehajtására; kisebb ellenséges csoportok támadásai elhárítására; ACSÁS következményei felszámolására; valamint a védelmi rendszabályok gyors és rugalmas alkalmazására.

Az ellátó zászlóalj - gépesített lövés, illetve harckocsi hadosztály anyagi biztosítása megvalósítása érdekében - az előljáró parancsa, intézkedése szerint *végeznie kell*:

- a tervezett útvonalak és az ellátó egység tevékenységi körleteinek felderítését, előkészítő-berendező-bevezető csoportok kijelölését és alkalmazását;

- a szervezetszerű hadtápegységek, a z. előtt álló feladatokra való felkészítését;

- az ellátó egység meneténck, telepítésének és áttelepítésének előkészítését és végrehajtását;

- a hadosztály sávjában kijelölt és a műszaki csapatok által előkészített után- és hátraszállítási utak berendezését és kisebb karbantartását;

- a tömegpusztító fegyverek elleni védelem, őrzés-védelem megszervezését és a kapcsolatos rendszabályok foganatosítását;

- a lőszerke, üzemanyagok. élelem, harci-technikai és más anyagok átvételét, tárolását, karbantartását, nyilvántartását, előkészítését (rendezését, szükség szerinti átcsoportosítását) és kiadását;

- a rakodási-málházási (belső anyagmozgatások) előkészítését (szükségszerű helyi rakodó erők feladatra való felkészítését), a munkák szervezését és irányítását;

- az előljáró szállítmányai fogadását és bevezetését;

- az alárendeltek vételezése előkészítését, fogadását, belső irányítását és továbbítását;

- az anyagi eszközök kiszállításai előkészítését és végrehajtását;

- a sebesültek, betegek részarányos kiürítési feladatai, valamint a zsákmány és javításra szoruló eszközök hátraszállításának előkészítését és lefolytatását;

- a szállítmányok szükségszerű kísérését és mindenoldalú biztosítását;

- a személyi és technikai állomány, valamint az anyagi készletek elleneséges csapásoktól való kivonását, megóvását;

- a hadosztály állománya utáni kenyérszükségletek naponkénti előállítását;

- a csapatok katonai kereskedelmi cikkekkel, kantine áruval való folyamatos ellátását; végül

- az ellátó zászlóalj állománya alkalmazásának, váltásának (pihentetésének) megszervezését, irányítását és ellenőrzését; az állomány életéhez és tevékenységéhez anyagi technikai és egészségügyi ellátását.

E feladatok felsorolása mellett rögzíteni kívánjuk, hogy a dandár és ezred kötelékébe szervezett ellátó századok komplex tevékenysége és feladata – a kenyérsütés és a közúti biztosítással kapcsolatos feladatok kivételével – értelem szerűen, méreteiben csökkentetten megegyezik a hadosztály ellátó zászlóalj feladatával és tevékenységével.

Az ellátó zászlóalj *funkcionális szervei rendeltetésüknek, feladatuknak megfelelően* kerültek kialakításra, mint azt a szervezésük is jól mutatja. Nem kívánunk azon szervekkel foglalkozni, melyek feladatai teljesen egyértelműek. A parancsnokhelyettesek a Szolgálati Szabályzatban rögzítettek szerint szolgálati előljáróik a teljes személyi állománynak, szakmailag csak a közvetlen – a z. biztosítására szervezett – szerveknek, aleggységeknek. Így például egy konkrét példát tekintve a ZPK HTPH a hadosztály mozgókészletét tároló üzemanyag-raktár vezetőjének nem adhat szakmai intézkedést, mivel az a ho. üza. szolgálat főnökének közvetlen szakmai irányítása alatt áll. Ugyanez áll a többi raktár, illetve aleggységek esetében is.

Röviden összefoglalnánk a csak azon beosztásokra vonatkozó feladatokat, melyekre nézve az eddigiek során viták alakultak ki, az egységes szemlélet kialakítása érdekében.

a) *A zászlóaljparancsnok* egyszemélyi katonai vezető, az anyagi biztosítás végrehajtására szóló elhatározását a HOPK HTPH HADTÁPINTÉZKEDÉSE, valamint az ehhez csatolt szakmai intézkedések, szállítási tervfeladatok, anyagelosztók és utalványok – vagyis *egycsatornás rendszerben* – hozza meg.

b) *Zászlóaljparancsnok-helyettes* (ZPK szállítási helyettese), mint első helyettes a ZPK távollétében teljeskörűen helyettesíti. Szakmai feladatát a szállítási – és az ehhez kötődő rakodási feladatok végrehajtásához szervezi a ZPK-nak tett és jóváhagyott elgondolás szerint. – Teljes felelősséggel irányítja a törzsbe beosztott szállító tiszt, a diszpécser szolgálat, a szállító és a rakodó alegységek munkáját.

c) *Zászlóalj-törzsfőnök* a ZPK elhatározásának megfelelően koordinálja valamennyi szolgálat tevékenységét az elhatározás előkészítéséhez, illetve annak formába öntésében, parancsban és intézkedésekben való megjelenítésében. Ennek érdekében szervezi a törzsbe beosztottak munkáját is. Közvetlen szervezője az ellátó zászlóalj telepítésének, áttelepítésének, a tömegpusztító fegyverek elleni védelem, őrzés-védelem, a híradás és forgalomszabályozás, a szállítmányok kísérése feladatainak; valamint a hadműveleti ügyeleti és a diszpécser szolgálat ellátásának; irányítója az ezek végrehajtására szervezett alegységeknek.

d) *Tároló-századparancsnok* a hadosztály raktárak vezetőinek szolgálati előjárója, a ZPK parancsának megfelelően részt vesz a raktárak tevékenységére vonatkozó elgondolás, elhatározás kialakításában; a végrehajtás munkájának segítségével, ellenőrzésében; az ellátó zászlóalj *áttelepítésével* kapcsolatos feladatok végrehajtásában.

E beosztásnál hozzá kell fűznöm azt, hogy a raktárak feladatai megszabását nem a tároló-századparancsnoki áttételen keresztül tartjuk célszerűnek. Ez késlelteti, bonyolítja az egyébként is nagy területen elhelyezkedő 8 raktár vezetőjének a feladat lejjuttatását.

Néhány mondatban összefoglalnánk a törzs új szervezet szerinti telepítése tapasztalati követelményeit a funkcionális feladatoknak megfelelően.

Az ellátó zászlóalj parancsnoksága és törzse tekintetében az alábbi csoportosítás látszik célszerűnek:

- I. ZPK, ZPK H
- II. ZPK POLH + pol. apparátus, z. elhárító tiszt;
- III. ZPK TECHNH + technikai szolgálat beosztottjai;
- IV. ZPK HTPH + szolg. ág. vezetők, z. vez. orvos;
- V. Z TÖF, száll. ti., hdm. ti., tár. szdpk., ügyv. vez.;
- VI. Z diszp. szolg., hír. szpk.

A szállító alegységek és a raktárak esetében a három szállító századnak megfelelően közös körletben elhelyezve, a szdpk.-ok felelnek telepítési, őrzés-védelmi rendszabályok, a katonai rend és fegyelem megszervezéséért és végrehajtásáért.

- I. 1. szd. + FVR
- II. 2. szd. + ÜZAR
- III. 3. szd. + egyéb raktárak (a TS az ÉLMR-hoz közel, a KKB a ruh. raktárral együtt).

2. Az ellátó zászlóalj alkalmazásának, vezetésének rendje

Az ellátó zászlóalj *alkalmazása* módszerét tekintve a ho. részére megszabott feladatoktól függően, sokrétűen változó lehet.

A hadosztály helyét, szerepét és feladatát tekintve más lesz az ellátó zászlóalj alkalmazása:

a) A ho. nagy mélységből való előrevonásakor (az üza. szállítóeszközök beosztásra kerülnek az egységek menetrendjébe, az elló. z. maga is két menetvonalon megosztva menetel);

b) A menetből történő harcbevételkor – támadóharc esetén –, irányokban való ténykedéskor az egységek anyagi eszközökkel terhelt szállító eszközökkel lehetnek megerősítve.

c) A fővédőöv, illetve a megerősített körletek áttörésénél (a nagymérvű tűz előkészítés biztosítására alapvetően lőszerkészletekkel HTP I. lépcső kerül kikülönítésre).

d) Védelemben való átmenet esetén a harcokocsi-veszélyes irányok lezárásához – a mű. z. műszaki anyaggal terhelt szállítóeszközöket kaphat megerősítésül.

e) A tömeges atomcsapás következményei felszámolása esetén a szállítóeszközökön levő anyagokat – a földre ürítve, részt vehetnek a mentési munkálatok végrehajtásában.

E néhány főbb, alapvetően a harctevékenység során előfordulható változatok szerint érzékeltethető, hogy az ellátó z. állománya más-más megosztásban, összetételben, irányban sajátos feladat szerint kerülhet alkalmazásra.

Az is kialakult a htp. biztosítás általános elvei szerint, hogy az I. lépcsőben, fő irányban ténykedő hadosztályok részére a HDS a saját eszközeivel szállít ki. A második lépcsőben levők rendszerint vételeznek.

A vételezésre bevont hadosztályok esetében is módszerében más-más az elló. z. feladata, ha MB raktáraiból, K/Á-okról, K/K-ekről, illetve területi raktárakból kell megoldani (forduló távolságok, rakodóerő biztosítása).

Az ellátó zászlóaljparancsnoknak és törzsének a parancsnoki munka során minden esetben mérlegelni kell aszerint, hogy a hadosztály milyen feladat végrehajtására kapott parancsot.

Mint már kitértem rá, a zászlóalj vezetése egyszemélyi parancsnoki felelőség alapján – az előljáró PK HTPH *egycsatornás* vezetési rendszeréhez illeszkedő – egycsatornás feladatmegszabás a zászlóalj állományába tartozó szervek és alegységek tevékenységére.

Az ellátó zászlóalj vezetéséhez alapul szolgálnak

- a hadosztály harcadata és megvívásának körülményei;
- a HOPK HTPH hadtáptételezése;
- a ho. fn.-i és htp. szolgálatiág-főnökök szakmai intézkedései, szállítási tervfeladatai, anyagelosztók és utalványok (mint a htp. intézkedés mellékletei);
- az ellátó zászlóalj feltöltöttsége, technikai állapota, szállítási, sütési, rakodási kapacitása, anyagkészleteinek szintje;
- a híradás-összeköttetés lehetőségei.

Lényeges kérdés a z. vezetése folyamatossága, szervezettsége tekintetében, hogy az előjáró PK HTPH idejében, a (konkrét szállítmányok útbaindítása) végrehajtás kezdete előtt legalább 6 órával előbb megszabja a feladatokat. Ezt megelőzően a már ismert és konkrét adatok birtokában előzetes intézkedések is – a párhuzamos tevékenység biztosítása érdekében – kiadásra kell, hogy kerüljenek. *Célszerű megoldásnak* tartjuk, ha az ellő. ZPK helyettese, esetleg a száll. tervező tiszt is bevonásra kerül az anyagi biztosítás-szállítás tervezőmunkába az előjáró htp. törzsébe. Így a z. feladatait módjuk lesz meneközben, teljes részletességgel megismerni, ennek birtokában visszatérésük után a végrehajtást illetően a ZPK-ának javaslatot tenni.

Jó módszernek tartjuk azt is, ha az előjáró PK HTPH arról kíván meggyőződni, hogy az ellátó ZPK-a a követelmények szerint szervezte-e meg az anyagi biztosítás feladatai végrehajtását, személyesen, vagy kijelölt más *személy részt vesz a ZPK elhatározásának kihirdetésén.*

Először is tekintsük át azt, hogy mit tartalmazzon az előjáró PK HTPH által a zászlóalj felé kiadott intézkedése. Fontos ezt annál is inkább tisztáznunk, mivel tapasztalatunk szerint ahány hadosztálygyakorlat került lefolytatásra, az ellátó zászlóaljparancsnokok annyiféle szerkezetű és tartalmú, részletes, vagy szűkszavú intézkedést kaptak.

Véleményünk szerint a HTP INTÉZKEDÉS tartalmazza röviden és érthetően, a végrehajtás szervezéséhez elegendő mértékben:

1. A ho. általános feladatát, és sávhatárait, az ellenség azon adataival, amely az ellátó zászlóalj feladatai végrehajtása során közvetlenül érintik.

2. A htp. főerőkifejtése, mely csapatok érdekében történik.

3. Az ellátó zászlóalj alkalmazására vonatkozó feladatokat a végrehajtás határidejével;

a) alárendeltek anyagokkal, száll. eszközökkel való megerősítését,

b) ellő. z. állományának megosztását,

c) saját eszközökkel való kiszállítási feladatok rendjét,

d) alárendeltek vételezési rendjét,

e) előjáró kiszállításait,

f) előjárónál történő vételezéseket,

g) TS alkalmazását, sütési feladatait.

4. Az anyagátadás-átvétel felelősségét és módját TP-ok AP-ok meghatározásával.

A HDS és a ho. berendezett útjai, DP és EÁP-ok helyeivel, a közlekedés rendszabályaival. A ho. utak berendezésével, karbantartásával kapcsolatos feladatokat.

5. Az ello. z. telepítésével, áttelepítésével kapcsolatos feladatokat.

6. A szállítmány kísérés, töpfe. elleni védelem, őrzés-védelem általánostól eltérő rendszabályai.

7. Az ello. z. saját fogyasztására, anyagok kiutalására, készletképzésére, technikai és egészségügyi biztosítására vonatkozó adatok.

8. A HVP települése, tervezett áttelepülése adatait, összekötetés és a jelentések felterjesztésére utaló adatokat, a vezetés rendjét.

Visszatérő és jelenleg is sok problémát okoz a végrehajtó egységek számára az az általános hiányosság, mely szerint a HTPH intézkedése és a szakmai intézkedésekben az adatok eltérőek (hosszas egyeztetést von maga után). Egyes fegyvernemek, de htp. alárendeltségű szolgálatág-főnökök szakmai intézkedésekben kiszállításokat határoznak meg (FV, ŰZA, ÉLM), még szerencsés a helyzet, ha a szállítási tervfeladatban foglaltakkal megegyezik. Ez nem az anyagi szolgálatok hatásköre. Ezt az összevisszaságot a HOPK HTPH-eknek egyértelműen le kell rendezniök.

A ZPK elgondolása, elhatározása, parancsa feltétlenül alá van rendelve a HOPK HTPH intézkedésében megszabottaknak. Elhatározása ebben az értelemben és lényegében be van korlátozva, végeredményben a megszabott feladatokat meg kell személyesíteni, pontosítani szükséges az erőket és eszközöket mind az alapfeladatokat, mind azok biztosítását végzők, végrehajtók számára, a felelősök, a reszort feladatokat végzők és a részletezett időnormákat illetően.

A z. által kidolgozandó, vezetendő főbb okmányokként az alábbiakat tartjuk szükségesnek.

a) *Alapokmányokként:*

- ello. z. alkalmazási terve,
- ello. z. pk. komendáns parancsa,
- ello. z. töpfe. elleni és őrzés-védelmének terve,
- ello. ZPK menetparancsa,
- ello. ZPK parancsa a napi anyagi biztosítási feladatok végrehajtására,
- ello. ZPK munkatérképe,
- oszlop-menetlevél,
- ello. ZPK napi szakmai jelentése,
- diszpécser napló.

b) *Kisegítő okmányokként:*

- helyzetnyilvántartó térkép,
- szállítótér kartonos nyilvántartása,
- raktárak cikkenként és gépjárművenkénti ag. nyilvántartása,
- operatív terv a rakományok átcsoportosítására,
- terv a K/Á-ra érkezett anyagok elszállítására,
- terv a rakodó erők alkalmazására,
- terv az AAP berendezésére és működésére.

3. Az eliótó z. munkájának megszervezése és lefolytatása a különböző szállítási feladatok végrehajtásában

a) *Utánszállítások előkészítése, szállítmányok kialakítása, beszerelése*

A szállítási teljesítmény a végrehajtás munkálatai szervezettségétől, gyorsaságától függ. Ennek érdekében mind a szállító alegységek, mind a raktárak állományának szoros együttműködésben kell kapcsolatos feladataikat megoldaniuk.

A ZPK parancsában a szállítások előkészítéséhez meg kell határozni a vonatkozó szállítmányszámokat, a szállító oszlop pk. nevét, rendfokozatát, a besorolások helyét és idejét, szállítás határidőit, a hátraszállítás és beérkezés feladatait, a járművek és a személyi állomány biztosításával (ellátásával, a járművek előkészítésével) kapcsolatos rendszabályokat. Ezek alapján kell a végrehajtásban együttműködő szerveknek elvégezniük a kölcsönösen szükséges egyeztetéseket.

A szállítások közvetlen előkészítése a szállítási tervfeladatban, illetve az ezzel megegyező anyagelosztók (utalványok) adatai szerint történik. A munkálatok végrehajtása kezdődhet az alárendeltek, közvetlen csapatok vételezésével, vagy a kiszállítások előkészítésével, vagy mindkettő párhuzamos végrehajtásával. Tovább növeli a feladatukat az előjáró eszközeivel kiszállított anyagok időben is átfedett átvételének megszervezése és lebonyolítása.

A kiszállításokra és raktárakban folyó anyagvételezésekre való felkészülés fontos feltételét képezi a raktárvezetők által, a járművek forgalmi rendszámoként felfektetett cikkszám és mennyiség anyagkészlet kimutatás. Ez alapján lehet a jármű egyedeket terheltségük alapján az egyes szállítmányokhoz kijelölni.

Amennyiben a járművekre málházott ag. készletek cikkszám és mennyiség tekintetében nem felelnek meg a kiszállítás követelményeinek, azokat szükség szerint – operatív tervkmányon való előzetes számvetés alapján – át kell rendezni (málházni).

A szállító aegységek a járművek egymáshoz való mozgatását a szállítmány kicsoportosításának helyére való irányítását végezzék.

A szállítmányrészek kialakítása, ellenőrzése és átadása után, a járműcsoportokat vezessék fel a vonatkozó besorolási pontokra és a meghatározott határidőre, adják át azokat a kijelölt szállító oszlopparancsnokok részére.

Amennyiben a raktárak a saját anyagaikhoz átadó szakközeget biztosítanak az oszlopparancsnok csupán az utalvány adatait egyeztesse illetékesség-azonosítás céljából.

Az oszlopparancsnok a besorolás végeztével adja ki menetparancsát, majd kezdje meg menetét, feladatának végrehajtását.

Itt ki kell térnem az anyagi szerveknél kialakított, de hadi körülmények között nem megoldható gyakorlatra. Eszerint a beállított jelképes napi szállítások során (napi 1–2 eset) a raktárvezetők személyesen kísérik az anyagot. Ha napi átlagban a ho. esetében 8–10 oszlop végez egy időben után-, hátraszállítási feladatot, vételezéseket, párhuzamosan az alárendeltek is vételeznek, kézzelfogható, hogy ennek megoldása lehetetlen. Bele kell nyugodni abba, hogy az oszlopparancsnokok az utalvány és a gépkocsikra kiadott rakodási jegyek alapján veszik és adják át a szállítmányokat.

b) Raktáraknál történő vételezések lefolytatása

Az előjáró HTPH intézkedésének megfelelően a hadosztály vételezései történhetnek a MB-on, K/Á-on, K/K-ben (TEBR vagy TEB-en), vagy területi raktárakban, illetve az alárendeltek esetében a saját raktárakban.

A szállításokat az oszlopok végrehajthatják korábbi kiszállítások után második fordulóként, vagy a saját raktárakban történt vételezésekkel leürített jár-

művekből szervezett oszlopokkal az ellátó z. területére, vagy az előjárótól közvetlenül az alárendeltek felé kiszállításokat végezve.

A raktáraknál történő vételezésekre való felkészülés is komplex, egymásba kapcsolódó feladatot képez, mely a szállító alegységek és a raktárak együttes, összehangolt tevékenységét követeli meg.

Amennyiben az előjáró raktáraiban vételezett anyagot, vagy azok egy részét közvetlenül az alárendeltek részére kell kiszállítani, a raktárak állományából szakközeget kell az oszlop állományába kijelölni, akinek feladata lesz az anyagok átvétele során biztosítani a kiszállításra kerülő anyagok címzettek szerinti elosztását, könnyű átadhatóságát.

A raktárak feladatát képezi, az egyes vételezők szerint meghatározni, hogy az oszlopok mely tárolási részlegnél (csoportnál) végezzék el a rakodásokat, az e célra kiállított járműcsoportoknál. Az anyag átadásáért felelős személyeket a munkák irányításával kapcsolatos feladataikra el kell igazítani, részükre a vonatkozó okmányokat át kell adni.

A vételező csapatok érkező oszlopaikat a torlódások elkerülése érdekében feszesen szervezett belső forgalomszabályozással kell az érkezés, a rakodások megkezdésének lehetősége és a feladat végrehajtásának körülményei szerint folyamatosan a várakozó, a rakodó, illetve gyülekező helyekre irányítani.

c) Az előjáró kiszállításainak fogadása

A HDS által szervezett és végzett kiszállítások fogadását, bevezetését a honak kell megszervezni és az intézkedésben foglaltak szerint (rakodás biztosítása, időnorma) kell lebonyolítani.

Az anyagok fogadásának megszervezését az elló. z. települési körletén belül, vagy közvetlen közelében arra alkalmas helyen kell előkészíteni, ahová az üres, majd leürítésre kerülő járműveket folyamatosan át kell irányítani és az átvétel terve szerint a helyeikre beállítani. Célszerű e feladat végrehajtására felelősként a tároló szdpk.-ot kijelölni, aki a feladat előkészítése során az előjáró utasításai szerint határozza meg:

- VÁK, a TP után itt kell a végrehajtást egyeztetni!
- az anyagátvétel pontos területét, a forgalmi rendszerét, ezen belül az egyes anyagfajták árvételének területeit;
- az őrzés-védelem foganatosítandó rendszabályait;
- a várakozó és gyülekezőhelyeket, a forgalomirányítás rendjét, résztvevőit, feladatait;
- a rakodó erők és eszközök állományát, biztosító alegységét, alkalmazásuk rendjét, valamint
- az átvétel után, a járművek raktárakba való továbbításának (menetének) rendjét.

Több alkalommal tapasztalhattuk, hogy e kérdésben nincs kellő előrelátás és szervezetség. Emiatt a raktáraknál egy időben jelennek meg az alárendeltek vételezni, az előjáró kiszállító oszlopai, nem egyszer összekeveredve, a raktárak állománya megzavarodik, munkáját csak nagy idővesztéssel és sok vesződéssel tudja elvégezni.

Az elló. zászlóalj fontos feladatát képező szállítási feladatai főbb területeinek csupán távirati stílusban felvázolt munkaszervezési mozzanatai is bizonyít-

ják, hogy a z. törzse tevékenységét aprólékos, átgondolt, mindenre kiterjedő intézkedések, idejében megszabott feladatok kiadása kell, hogy képezze.

A szállítványok mindenoldalú biztosítására nem térünk ki, e kérdéseket a rendelkezésre álló utasításaink, segédleteink módszereit tekintve részletesen tárgyalják.

A bemutatót követő felszólalások során kialakult vita, illetve a bemutatott anyag kérdései lezárásaként – az egységes elvek, az egységes értelmezés és módszertan biztosítása érdekében az alábbiakat célszerű figyelembe venni:

Az ellő. ZPK H (száll. szakm. számú) és a száll. tiszt vegyen részt a gyakorlatok során a ho. htp. törzsben (száll. szolg. f. mellett) az anyagi biztosítás (ellátás-szállítás) feladatai tervező munkájában. Ennek befejező aktusaként a HOPK HTPH az ellő. szpk-a felé adjon ki szóban előzetes intézkedést. Ezek alapján kezdje meg a ZPK és törzse a munkagrafikon szerinti tevékenységét. Munkájuk során a figyelmet a legkorábban végrehajtandó feladatra összpontosítsák.

Az ellátó z. törzse belső munkacsoportjai kialakítását és alkalmazását az itt bemutatott módon végezzék. A z. diszpécser szolgálata a z. TÖF közvetlen alárendeltségében és irányítása mellett – a PKH (szállító) szakmai követelményei szerint végezze munkáját. Tartson folyamatos összeköttetést a szállító századok diszpécser szolgálataival, az ör-rakodószázaddal és a Tábori Sütődével.

A tároló század parancsnoka a munka megszervezése – a ZPK elgondolása, elhatározása kialakításának időszakában a z. törzsében –, a továbbiakban a raktárvezetők munkájának ellenőrzése, segítése érdekében a raktáraknál tartózkodjon.

Szállító oszlopparancsnokokat célszerűen a szállító szakasz – fontosabb és nagyobb volumenű szállításokra – a szállítószázad-parancsnokokat kell kijelölni.

A háborús feladatokra való felkészítés eredményessége érdekében a raktárvezetők tevékenységének megalapozását a jövőben célirányosabban, következetesebben kell biztosítani. Ennek érdekében a szakharcászati komplex foglalkozásokon, szakmai feladatok beállításával a szállító századparancsnokokkal együttműködve, közösen gyakoroljanak.

A ho. htp. folyamatos előremozgása a harcnap folyamán többnyire szükségtelen. A napközbeni kiszállítások alapvetően csak a tüzelőállásokba átadandó lőszerre, kivételes esetekben legfeljebb műszaki anyagokra korlátozódik.

A TS – az új sütőrészlegekkel (4/6 kemence), valamint a bevezetett gyorsított sütési eljárás mellett – napközben nem kerül előrevonásra, annál is inkább, mivel az előkészítő (kovászoló-dagasztó) részleg áttelepítése indokolatlan, másrészt a sátrak sem bonthatóak.

Így a TS az áttelepítések során az esetek többségében együtt mozoghat az ellő. z. erőivel. Amennyiben ez időben nem esik egybe, a ZPK parancsa szerint a sütés befejezése után – a megszabott útvonalon – önálló menetet hajt végre a felzárkózáshoz.

Az AÁP-ok alkalmazását illetően ismételten rögzíteni kívánom: csak akkor, és csak olyan mértékben szükséges e formát, módszert alkalmazni, amennyiben ezt a célszerűség is indokoltá teszi.

A találkozóponatok kijelölését minden alkalmazott szállítási módnál lényegesnek tartom. Igen lényeges ez az előljáró oszlopainak alárendeltek által való anyag átadás-átvételi területre való szervezett gyors bevezetése érdekében.

Az elmúlt évi őszi htp. rendszergyakorlat során vezettük be, és azóta rendtartásnak tekintjük, az alárendeltek, főleg a hds.-közvetlen csapatok MB raktáraiba való vételezések állandó idejének meghatározását. A kiindulás alapjául azt vettük figyelembe, hogy a II. lépcső hadosztályok, tü. csapatok, egyéb közvetlenek, illetve hds. htp. csapatok mikor képesek a saját anyagaik átvételére, az anyagszükséglet tömege szerint mennyi időmennyiség alatt lehetséges részükre az anyag kiadását lebonyolítani, melyhez számításba vettük az MB napi áttelepítésének időszükségletét is.

A hadosztályok hadtápjainál – a HDS-hez hasonlóan – szintén ki kell alakítani a vételezések állandó rendjét, mely módszerrel meggyorsítható a tervező munka, szervezeten bonyolítható a végrehajtás tevékenysége mind az alárendeltek, közvetlenek, mind az ellő. z. munkája tekintetében.